

אם כי נחלקו הראשונים במקורו של איסור דבר, דלכך אין מ' שלכא יכלו את איסור רכילות בלכא תלך רכיל' הדרתה של רכילות כח שראינו ברמב"ם וצ"פ הפסבר של פכס"מ פיא, פאזן דברים... דייין מספר לענין את הדברים השלטיים שאחרים אחרים צליהם באופן שצדו לעורר מדנים ולערום למחלוקת בינם.

בספר י' פקטנע מניין חידוש גדול בענין פרכילות-

י' י' פקטנע פרק ט' דעות... רכיל בעמק'

כח שאסור לספר לשמאון מה שראובן דבר עלי, ככ אסור לספר עליו מה שאמר ראובן על שמאון-מחש שבו' י'עו הדברים לשמאון, וכו'- בכלל איסור רכילות פוא לספר לאחרים איזה סיפור שצדו לעורר מדנים אם הדברים י'עו לאדם מסוים - י'עו נ' י'עו.

הפס' חיים פביא את דברי פי' פקטנע דלכך - אבל ראו דפקד בתנאים מסויימים-

ח"ח כדל ט' רכילות דלכך ט' ובאמ"ח סוף ס"ק ז', וכד ז' פארכונ'...

אם נזכיר דמי שמספר בפניו שלכא לעלות את הדברים לאותו שמאון, אין בזה משום לכא תלך רכיל אם לכא שפואע פוא קרוב (או אופבו) של שמאון ויבא לשנא את ראובן - ולס בתנאי שאין כאן משום סיפור דבר על ענין על ראובן.

ופנה, באיסור לשון הרע ראוינ שפמספר שלכא על מנת לענות ולהזיק לכא נקרא פולך רכיל אבל נכש על באבק לשון הרע - חוץ מני שסיפר בלורע בקורתית לתועלת ואצפ בשיקום דצאת - ופ' דק פ' דוקא על ז' שסיפר עליו (לדוגמא - מצפה מרים) ויש מקום לחקור - פאם פשם פולך רכיל באיסור רכילות תלוי בכוננו לעורר מדנים - ולכא בכוננו אולי אבר על איסור אבק רכילות או ששם פמספר עלכא כוננו לעורר מדנים אבר על איסור רכילות למור.

ח"ח פלכות רכילות כדל או' סעיף ט' ובאמ"ח סוף ז',... דפוא בכלל רכילות.

בכתבת פסק דיין בודאי אין פכוננו לעורר מדנים על דיינים, ובכל זכות חששו בלמי משום לכא תלך רכיל.

ופנה, בנעל דלבר מפורש שיש על את הענין של אבק דבר - ופוא דבר - שלכא כדרך ענין ונזק (או בכוננו או בנחת) אבל מפסיפור ניתן לפרין דבר ענין, או שפסיפור ארם לאחרים לדבר דבר, או שפסיפור ירום לנזק, לכא מניין באף מקום בחז"ל את פמיים, אבק רכילות - אבל פח"ח פבין שבאופן נקביל לאבק דבר יש על אבק רכילות-

ח"ח כדל ח' רכילות דלכך או' - ט', ובאמ"ח סוף או'

פ'יור פראשון - דפ'די שפני דבר עליו אבק דבר - מסתפק בו פח"ח אם נחשב לאבק או דלבר או למורה, בלור פשני ופ'שני כשכוננו או לשבח את פשות או לקדם את בקשתו לנדיב - כנראו סובר פח"ח פפוא אבק בל' ספק.

כח שאסור לשמוע ולפאמין דבר, ככ אסור לעצין לרכילות וכ"ש לעפאמין.

ח"ח כדל פ' רכילות סעיף ב',... דמיחש מבעי'.

חותר לעצין לדבר פנעל על - אבל אין פיתר של קבלת רכילות לתועלת.

ברבין יונג בסוף דבריו על פרכילות מניין אזו דלכך-

ש"ת שער שלישני מנין רכיל... דרך סוד וסתר'

רבין יונג כדל עליו סוד ברכילות - ופסביר שיש בלמי סוד משום נזק ולס מר'לם לרכילות (ומקור פאיסור בלשני).

פח"ח פביא איסור עליו סוד כאבק רכילות-

ח"ח כדל ח' רכילות סעיף פ' ובאמ"ח סוף ז'

לכאורה פבין פח"ח מרבין יונג שגילוי סוד פוא רכילות דרבנן ומי'לכא קראו אבק.

בסוף פלכות רכילות ירד הח"ח לדין תועלת בנגע לרכילות- ופשוט לו שאם ידוע לו אדם אחד שמוציא לחרם נזק לחבירו חייב להודיע לחבירו -ופואו כולו בעל תועלת אדם דם רצח -ולאו שייך לומר שפואו בעל תועלת רכיל. ויש לחקור- איך פדיו גילוי סוד, אם רבינו יונה כולו ברכילות וכמחשבות הפסוקים במשלי פרי עץ המעלה סוד לתועלת איננו רוכל. או שמא גילוי סוד אסור בעצם -ופועלת סוד לתועלת -סוף סוף מעלה סוד? בנוסף לטענות פועלות לגילוי זפותם של המחייבים ב"ד ישנה עוד מ"מראו גמ' אדם פאיוסור לעלות את מה שפואו לו בסוד-

8. וינח דף ד' ע"ב, אחר ר' (*)' וסו"א... דאחר'

אסור לאדם לספר מה שפואו לו אם לא שפורש במפורש לעלות -ולכאורה זה דין אחר מפולק רכיל מעלה סוד שראינו ברבינו יונה.

9. "ס"ט דא תעשה ט', איצפו רכיל... בעמך, גרסינו ביומא... רשות'

מפס"ט מעשה גילוי סוד פואו בעל תועלת דאורייתא (ואולי פגמ' ביומא פ"א אסמכתא) -ואי"כ יש לחמך גילוי סוד אסור דרך רכילות בעל תועלת.

10. דף פקטנא פ"ט מדע פל' ט' וד'

פל' פיד פקטנא גילוי סוד פואו בעל תועלת אבד אינו מחור כרכילות -וכן פביא את פגמ' ביומא (ולכאורה ר"ד שפואו מדיברי קבלה ולאו מפ"ת).

פחפ"י חיים בעסקו בשיטת רש"י בדין אפי תלתא דן באיסור, בל יאמר שראינו ביומא-

"ח"ח כולו ב' דפ"ר ס"ט ובאמ"ח ס"ק כ"ז

פח"ח פסתפק אם פגמ' פ"א מדת חסידות או פלכ"ה, ושפואו מדובר כשדבר באופן שפואו שרונן פ"פ שפואו ברש"י, או שפואו מדין פדברים שאנשים רגילים לשמור בסוד.

ולכאורה אם פראשונס פבינו גילוי סוד פואו בעל תועלת יש מקום לדוד דפתירו לתועלת. ודבר פשוט פואו שאין לדורש מאחרים לשמור בסוד דבר שפואו בעצמו פ"פ חייב לעלות -תלמידי יש"ב שנתבקש לאשר כי איננו סובל מחשבות אדם דעת כן קבל חדר בפנימ"ה אינו רשאי לאסור אדם חבירו לעלות לפנפ"ה שפואו סובל מנחלה פנימית קשה -ועל"פם דפשיא אלו לעלות וכן לא יגליחו חייבים לעלות בעצמם.

1. לא תעשה ו' שלא לחלוק רכיל שנאמר לא תלך רכיל בעמך :

(א) יש בכלל לחו זה כמה ענינים. וכל ענין בפני עצמו הוא עון גדול וחמור למאוד וכלל השוה בכל שגורם רעות רבות בזה ובזה. (א) ענין אחד הוא רכיל. ואיזה הוא רכיל זה שטוען דברים והולך מזה לזה, ואומר כך אמר ראובן עליך. או כך עשה לך. כך וכך שמעתי על ראובן שהיה אומר עליך. או אפי' לא אמר בפני הנוגע לו. כגון האומר בפני חבירו. כך וכך שמעתי על ראובן שהיה אומר על שמעון דברים אלו וכח"ל זהן שגורמים אדם נשמעו איש מפי איש. לעורר מדנים בין ראובן האומר ובין פלוני האומר עליו. הרי זה הולך רכיל. ועל זה נאמר לא תלך רכיל בעמך.

2. ג. ודע עוד, דרכילות נקרא אפילו לא אמר בפני הנוגע לו (ה), כגון האומר בפני חבירו: כך וכך שמעתי על ראובן שהיה אומר על שמעון, כי דברים פאלו גורמים, אם נשמעו איש מפי איש, לעורר מדנים בין ראובן האומר ובין פלוני הנאמר עליו:

וואריף לזהו מלספר ענין כזה, אפילו אם ירצה להזהיר לחברו שלא לגלות הספור הזה לשום אדם, ואפילו אם הוא יודע בקרוב שיקרא את דברו, כי (ו) על-פי רב נשמע ממילא בעת הספור גנות על ראובן או על שמעון, ומקלל לשון-הרע לא נפקא]:

וק"ל שפן דאסור לספר לו מה שפלוני דבר על בניו (ו) וקרוקיו, דטבע האדם להיות מצר כזה, ורכיל מקרי:

וכל זה שהארכנו לענין שאר קרובים, הוא נפקא מינה לענין, אפילו אם יזהיר מלגלות לשום אדם, והוא דבר שלא נשמע שום גנות על אחד מהם בעת הסיפור, דאי לא הכי אין צריך לכל זה וכנ"ל:

³ וְדַע, דָּאָסוּר רְכִילוּת הוּא אָפְלוּ אִם אֵין מִתְכַּנֵּן (1) בְּרְכִילוּתוֹ לְהַכְנִיס פְּלוּנִי שְׂדָבְר עָלְיוֹ עַל אוֹתוֹ פְּלוּנִי, וְאָפְלוּ אִם גַּם לְפִי דַעְתּוֹ פְּדִין עֲשֵׂה פְלוּנִי שְׂדָבְר עָלְיוֹ אוֹ עֲשֵׂה לוֹ הַמְעַשֶּׂה הַזֶּה. כְּגוֹן שֶׁשְּׂמַעוֹן מוֹכִיחַ לְרֵאוּבֵן עַל מַה שְׂדָבְר עָלְיוֹ אוֹ עֲשֵׂה לוֹ עֲגֵן פְּלוּנִי וּפְלוּנִי, וְרֵאוּבֵן מִתְנַצֵּל עֲצָמוֹ שֶׁהָדִין עִמּוֹ, וְהִרְאָה שֶׁגַּם יְהוּדָה אָמַר עָלְיוֹ כֵּן, אָפְלוּ הָכִי, אִם הוּא מְשַׁעַר שְׁעַל-יָדֵי זֶה תִּכְנַס שְׂנְאָה בְּלֵב שְׂמַעוֹן עַל יְהוּדָה, רְכִיל מִקְרִי:

סיסקא צצ זח: "ומה מרים שלא נתכונה לגנותו" וכו'. וכן כתב הרמב"ן בחומש פרשת תצא (דברים כו ט) טו דאיסור לשון הרע הוא אף-על-פי שאינו מתכוין להזיק כלל, ונראה שהוא הדין ברכילות:

וראיה גמורה לזה מסנהדרין (ל) ז': מכתב היכי כתבי, ר' יוחנן אמר זכאי, משום לא תלך רכיל. ריש לקיש אמר פלוני ופלוני מזכין ופלוני מחייב וכו', ואף דשם בעת שכוחבים הדיינים הפסק אינם מכוונים לרגל בזה, ואינו דומה למה שזוכר במשנה בלשון אבל מה אעשה כמו שכתב הפני משה בירושלמי שם יא (פ"ג ה"י), ואפילו הכי סבירא ליה לר' יוחנן להלכה כוותיה נגד ריש לקיש שהוא בכלל רכילות:

(ז) אפילו אם אין. וראיה ממה שכתב רבינו יונה (במאמר עז): "דנענשין על הפשיעה בלשון הרע אף-על-פי שלא נתכוין להבוות בעליהן". וכן ארו"ל בספרי (בהעלותך

⁴ א. וְשֶׁ הִרְבֵּה דְבָרִים שֶׁאָסוּרִין מִשְׁעַם אֲבָק רְכִילוּת. וְאָבָרָא בְּקִצּוֹר אֵיזָה עֲנִינִים, וּמֵהֶם יִקִּישׁ הַמְשַׁכֵּיל לְכָל פִּיּוּצָא בְּזָה. כְּגוֹן הַמְסַפֵּר לְחֶבְרוּ (א) אִיךְ שֶׁשָּׂאֵלוּ מֵאֶחָד אוֹדוּתִיר, וְהִשִּׁיב עַל זֶה: שְׂתַקּוּ, אֵינִי רוֹצֵה לְהוֹדִיעַ מַה אָרַע וּמַה יִּהְיֶה, וְכָל פִּיּוּצָא בְּזָה, שֶׁמְסַפֵּר לוֹ אִיךְ שֶׁמְדַבְּרִי פְלוּנִי נִרְמָז עָלְיוֹ שֶׁלֹּא כְּהֵגוֹן, בְּקִלְלָא אֲבָק רְכִילוּת הוּא:

ב. וְכֵן הַמְשַׁבֵּחַ אֶת אֶחָד בְּפִנֵּי חֶבְרוּ בְּמָקוֹם שְׁעַל-יָדֵי זֶה יוֹכֵל לְהַעֲלוֹת בְּלֵב חֶבְרוּ תַרְעוּמוֹת עָלְיוֹ (ב), וְעַל-יָדֵי זֶה יוֹכֵל לְהִסְבֵּב לוֹ רָעָה, בְּקִלְלָא אֲבָק רְכִילוּת הוּא. עַל-כֵּן נִרְאָה לִי, דִּישׁ לְזַהֵר מִלְשַׁבֵּחַ אֶת רֵאוּבֵן בְּפִנֵּי שְׂמַעוֹן שֶׁתִּפּוּ (אוֹ לְאִשָּׁה בְּפִנֵּי בַעֲלָהּ, וְלַבַּעַל בְּפִנֵּי אִשְׁתּוֹ) שֶׁהִיטִיב עִמּוֹ כְּהַלְוָאָה, אוֹ בְּנִתְיִנִת צְדָקָה, וּבְשִׁלּוּם שְׂכָר שְׂכִיר שֶׁשָּׁלַם לוֹ כְּרֵאוּי, וְכָל פִּיּוּצָא בְּזָה, כִּי מִצּוּרֵי הוּא עַל-יָדֵי זֶה לְהַעֲלוֹת תַרְעוּמוֹת בְּלֵב שְׂמַעוֹן עַל שְׂתִפּוֹ רֵאוּבֵן, וּפְעָמִים שִׁיִּסְבֵּב גַּם-כֵּן עַל-יָדֵי זֶה לְרֵאוּבֵן הַזֶּקֶן אוֹ מִחֻלְקֵת (וְכֵן לְאִשָּׁה עַל בַּעֲלָהּ וְלַבַּעַל עַל אִשְׁתּוֹ) בְּחֻשְׁבוֹ כִּי הוּא פִּזְרָא אֶת מְמוֹנֵי בְּוִתְרָנּוֹתוֹ:

ג. וְכֵן יֵשׁ לְזַהֵר, בְּשֶׁמְבַקֵּשׁ מֵאֶת חֶבְרוּ שִׁיִּטִּיב עִמּוֹ בְּאֵיזָה דְבָר, וְהוּא מְשִׁיבּוֹ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְמַלְאֵת בְּקִשְׁתּוֹ בְּזָה, שֶׁלֹּא יִשְׁאַלְנוּ: לְמַה עֲשִׂיתָ טוֹכָה זֶה לְפְלוּנִי? (א) שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ סֵפֶר לִי אֶת הַדְּבָר! (ב) כִּי מִצּוּרֵי הוּא עַל-יָדֵי דְבָר בְּזָה גַם-כֵּן לְהַעֲלוֹת תַרְעוּמוֹת בְּלֵב חֶבְרוּ עַל אוֹתוֹ פְּלוּנִי, עַל שְׂגִלָּה אֶת הַדְּבָר לְאֲנָשִׁים, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִשְׁמִיט עֲצָמוֹ מֵהֶם:

(א) המספר לחבירו וכו'. פשוט הוא דכיוון דדבר זה הוא בכלל אבק לשון הרע וכדלעיל בכלל ח' אלמא דדיבור זה הוא דיבור שאינו הגון, ממילא אם יספר לו שאמר פלוני עליו, באופן זה יכנס בליבו תרעומות על אותו פלוני, ואפשר שהוא בכלל רוכל ממש שטוען דברים מזה לזה, ועל כל פנים מכלל אבק רכילות בוודאי לא נפקא:

⁵ ב. וְאִם עַל שְׂמִיעַת רְכִילוּת בְּלֵבֵךְ גַּם-כֵּן יֵשׁ אָסוּר גְּדוֹל (א) כְּמוֹ בְּלִשׁוֹן-הַרְעָה וְכַנְיָ"ל בְּחֻלְקֵי א', אִף דְּבַעַת הַשְּׂמִיעָה לֹא נִגְמַר עֲדִין בְּדַעְתּוֹ אִם יֵאָמֵר אוֹ לֹא. וּמִכָּל מְקוֹם אָסוּר קְבָלָה חֲמוּר מִמֶּנּוּ, דְּלַעֲגֵן שְׂמִיעָה הִיא דְּהוּא מְכִין מִתְחַלֵּת הַסְּפוּר שֶׁתִּהְיֶה יְדִיעַת דְבָר זֶה נוֹגֵעַ לוֹ עַל לְהַבִּיא אִם אָמַת הוּא, כְּגוֹן שֶׁהוּא רוֹאֵה שֶׁחֶבְרוּ רוֹצֵה לְסַפֵּר לוֹ אִיךְ שֶׁפְּלוּנִי רוֹצֵה לְהִזְיִקוֹ בְּגוּפוֹ אוֹ בְּמִמוֹנֵי וְכִיּוּצָא בְּזָה, בְּנִדְאֵי מִתֵּר לְשִׁמְעַ (א) לְכַתְּחִלָּה, כְּדִי לִידַע אִיךְ לְחַוֵּשׁ וּלְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ. אָבָל לְקַבֵּל כְּהַחֲלָטָה אָסוּר מִן הַתּוֹרָה בְּכָל גִּוְנֵי, וְכִי דָרָךְ חָשַׁשׁ בְּעִלְמָא, וְכִי שִׁיזְהַר אֶת עֲצָמוֹ בְּלֵבֵךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (נדה טו.א): דְּלִישְׁנָא בִּישָׂא אִף-עַל-גַּב דְּלִקְבּוּלֵי לֹא מְבַעֵי, לְמִיחָשׁ מְבַעֵי.

⁶ **רבה וחיב האדם להסתיר הסוד אשר יגלה אצלו חברו**
דרך סתר אף-על-פי שאין בגלוי הסוד ההוא ענין
רכילות, כי יש בגלוי הסוד נזק לבצעו וסבה להפר מחשבתו,
כמו שנאמר (משלי טו כב) הפר מחשבות באין סוד. והשנית,
כי מגלה הסוד, אף יצא מגדר הצניעות, והנה הוא מעביר
על דעת בעל הסוד. ואמר שלמה עציו השלום (שם כ יט) גולה-
סוד הולך רכיל. רצונו לומר, אם תראה איש שאיננו מושל
ברוחו לשמור לשונו מגלוי הסוד, אף-על-פי שאין במחשופו
הסוד ההוא ענין רכילות בין אדם לחברו, תביאהו המדה
הזאת להיות הולך רכיל שהוא מארבע פתות הרעות, אחרי
אשר אין שפתיו ברשותו לשמרו. עוד אמר (שם יא יג) הולך
רכיל מגלה-סוד. רצונו לומר, אל תפקיד סודה למי שהולך
רכיל, כי אחרי אשר איננו שומר שפתיו מן הרכילות, אל
תבטח עציו בהסתר סודה, אף-על-פי שמסרת דבריה בידו
דרך סוד וסתר.

⁷ ה. וחיב אדם (ו) להסתיר הסוד אשר יגלה לו חברו דרך סתר, אף-על-פי שאין בגלוי הסוד ההוא ענין רכילות, כי יש בגלוי הסוד נזק לבצעו וסבה להפר מחשבתו, גם כנה הוא יוצא מגדר הצניעות והוא מעביר על דעת בעל הסוד:

(1) וחיב אדם וכו'. הוא לשון רבינו יונה ב"שערי תשובה" (במאמר רכה א) עיין שם, וסנהדרין (לא) דין גלי דייא ב) עיין שם. לשון הרע ורכילות, כן מוכח ברבינו יונה דבר זה הוא חמור הרבה יותר מסתם אבק שם עיין שם:

⁸ אמר ר' (*מוסיא בר בריה דרבי מסיא משמיה דר' מוסיא) רבה "מניין לאומר דבר לחבירו שהוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך אמור שנאמר וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר

⁹ איזהו רכיל המגלה לחבירו דברים שדיבר ממנו אדם בסתר¹. וחניא במסכת סנהדרין (ב), (6) מניין לדיין שלא יאמר אני מזכה וחבריי מחייבין אבל מה אעשה שחברי רבו עלי לכן נאמר (ויקרא יט, טו) לא תלך רכיל בעמך:

גרסינן ביומא פרק קמא (ז, ט) אמר רבי מוסיא מניין לאומר לחברו דבר שהוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך ואמור, תלמוד לומר (ויקרא ב, 6) מאהל מועד לאמור, לאו אמור בדברים/הללו/ אלא אם כן נתן לו רשות:כ

10 (ג) (ה) עוֹד צלל זה וזע"פ שאינו עון חומר כל כך והוא המגלה סודו של חזירו וזע"פ שאין צגילוי הסוד ההוא ענין רכילות זין אדם לחזירו כלל ואינו גורם שום נזק וזער לחזירו ע"י זה. מכל מקום עזירה גדולה היא וצכלל הולך רכיל וכזר גדול החכמים זרוח קדשו אמר זזה. גולה סוד הולך רכיל. כלומר סופו שמזיחו אותו המדה רעה הזאת להיות הולך רכיל. הואיל ואין לפיו מחסום (ו) ועוד יותר מזה אפי' אם אמר דזר לחזירו סתם ולא הזכירו מלגלותו זע"פ כן אסור מלחזור ולספרו. כך אמרו חכמים מנין לאומר לחזירו דזר שהוא צלל יאמר. עד שיאמר לו לך ואמור תלמוד לומר כו' ואסמכוהו אקרא: (ד) (f) אמרו חכמי המוסר כי איש אחד גילה סודו לחכם. ואמר לו הצנת. והשיב החכם הן הצנתי אבל שכחתי. על כן צריך להיות זהיר מאוד בסוד חזירו ואל יוציאו מפיו לעולם. וכשם שאדם מזהר שלא יגלה סוד. כך עצה טובה לאדם שלא יגלה סודו לשום אדם שבעולם ואמרו סוד שאינך מקפיד אותו לאויבך אל תפקידהו אלל אוהבך. כי לפעמים יהפך האוהב לאויב. עוד אמרו מעולם לא הייתי מאשים למגלה סודי אלא לעזמי. כי אמרתי הן אני לא יכולתי להעלים סודי. והאיך אאשים לאחרים שגלוהו לכן צריך לזהר זזה:

11 יג. אם אָתָד (כז) גָּלָה לְחֻבְרוֹ בְּאִפִּי תִלְתָּא, עֲנִין עֶסְקוּ וּמְסֻחְרוּ וּכְיֻצָּא בְּזָה, דְּבָרִים אֲשֶׁר בְּסִתְמָא (כח) אָסוּר אַחֲרֵיךָ לְגַלוֹת לְאַחֵר פֶּן יוּכַל לְהַגִּיעַ לוֹ עַל־יְדֵי זֶה הַנֶּזֶק אוֹ צַעַר, אֲךְ עִתָּה שְׂגָלָה לוֹ דְּבָר זֶה בְּאִפִּי תִלְתָּא, אִם בֶּן רְאִינוּ שְׂאִינוּ חוֹשֵׁשׁ לָזֶה, אֲךְ אִם יִתְגַּלֶּה לְבִסּוּף, וְלָכֵן מִתָּר לָזֶה הַשּׁוֹמֵעַ מִמֶּנּוּ לְבַתְחִלָּה לְגַלוֹת לְאַחֲרִים כֹּל פֶּמָּה שְׂלָא גָּלָה דְּעִתָּהוּ שְׁהוּא מְקַפִּיד עַל זֶה, אֲךְ שְׂלָא יִחְסְרוּ לָזֶה (כח) הַפְּרָטִים הַמְבַּאֲרִים לְעִיל בְּעִנְיֵי דְאִפִּי תִלְתָּא, וְעִין בְּ"בְּאֵר מֵיִם תִּיִּים":

גונוי אסור, עד שיתן לו רשות בפירושו. י"ל דשם הוא מידה טובה בעלמא, שצריך האדם להרגיל עצמו בזה בכל גונוי, כדי שלא יבוא לעולם לקלקל עיניו, אבל כאן איירינן לענין איסור לאו של לשה"ר (ובהאי ניחא שלא הביא הרמב"ם ז"ל האי דינא דיומא). ועוד אפשר לומר דמאי דאמרין: שהוא בכל יאמר, דוקא אם הכניסו בביתו ביחודי, דמשמע קצת שהוא מקפיד בדבר שלא יתגלה, דומיא דהתם דהכניסו הקב"ה לאוהל מועד ביחודי, וקולו של הקב"ה לא היה נשמע חוץ לאוהל כמש"כ רש"י בחומש (ויקרא א א) צה"י בשם התורת כהנים, לכן אסור אף דלא חזינן שום ריעותא על ידי הגילוי, אבל אם סיפר לו בחרץ, דלא היה שום גילוי מילתא כלל שהוא מקפיד, או תלוי רק בזה, אם יוכל להיות לו קצת ריעותא עי"ז שיגלה, אסור, אם לא שסיפר לו באפי תלתא, ואם לאו מותר, וכן משמע קצת ברברי מהרש"ל בביאוריו על הסמ"ג (בלאו ט) צו עי"ש:

(כז) דברים אשר בסתמא. כן נראה לענין דדוקא בענין זה צריך באפי תלתא, אבל בלאו הכי לא צריך באפי תלתא, וראיה ממה שכתב הרמב"ם ב"הלכות דיעות" (פוק ז הלכה ה): והמספר דברים שגורמים וכ"ו משמע וכשנאמרו דברים אלו וכ"ו צד. משמע דדוקא בענין זה צריך באפי תלתא, אבל בלאו הכי אפילו בלא אפי תלתא מותר: ואין להקשות על זה ממה שאמרו ביומא (ד): מנין לאומר לחבירו דבר שהוא בכל יאמר, עד שיאמר לו לך אמור? תלמוד לומר לאמר צה עיין שם, והובא דין זה בסמ"ג (לארין ט), ואצל הקב"ה, חס ושלום, לא שייך להצר לו או להזיקו, אלמא דבכל